

Høringsuttalelse - budsjett 2026

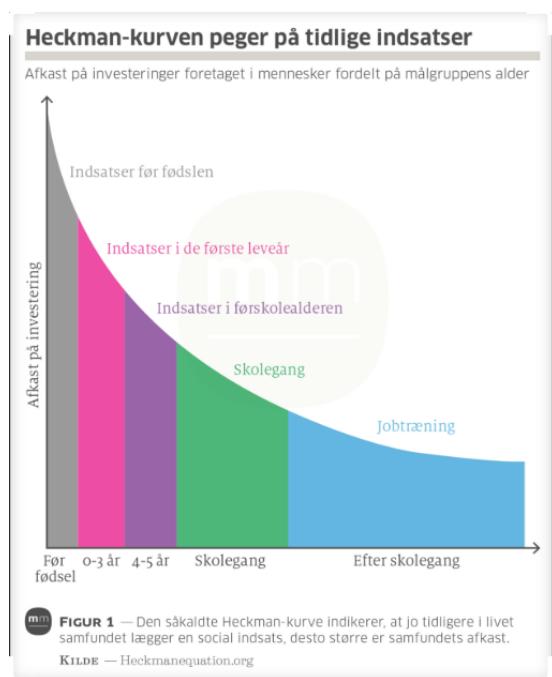
Plasstillitsvalgte for Utdanningsforbundet og Fagforbundet i barnehagene ønsker å gi tilbakemelding på at vikarbudsjettet for barnehagene er svært redusert sammenlignet med tidligere år. Dette bekymrer oss veldig! Budsjettforslaget på vikar for barnehagene er redusert fra kr 802 000 i 2025 til kr 140 000 i 2026. Dette er en drastisk nedgang som gjør at barnehagene i 2026 nesten ikke har mulighet for å sette inn vikar når det er sykefravær eller andre grunner til at personalet er fraværende.

Nesbyen kommune er eier av alle 4 barnehagene i kommunen og har «*dermed det overordnende ansvaret for at barnehagene drives i tråd med gjeldene lov og regelverk jf. barnehageloven §7 første ledd. Barnehageeier har dermed juridisk ansvar for kvaliteten på barnehagene*» (jf. rammeplanen)

Barnehageloven § 26 første og andre ledd handler om bemanningsnormen i barnehagene. Bemanningsnormen for barnehage krever en voksen pr. 6 barn over 3 år og en voksen pr. 3 barn under 3 år. I tillegg står det: «Bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet». Barnehagene i Nesbyen drives etter minimumskravet i bemanningsnormen og vi har dermed ingenting å gå på! Det er derfor helt avgjørende at vi får sette inn vikar ved sykdom eller annet fravær av fast personell. Dersom ikke er det stor sjanse for at barnehagene til tider drives uforsvarlig.

Det må også sies at grunnbemanningen på tre ansatte pr. avdeling ikke gjelder i hele barnehagens åpningstid, faktisk er det i svært få timer av dagen vi er tre fra personalet samtidig på avdeling. Dette skyldes blant annet at vi må dekke hele åpningstiden, pauseavvikling, møter med eksterne instanser som PPT, barnevern, helsestasjon og skole, møter med foresatte, plantid for pedagoger og ledermøter.

Figuren nedenfor sier alt om hvor viktig tidlig innsats er og hvordan barn utvikler seg:

Heckman-kurven viser at investering i barns utvikling gir størst effekt tidlig i livet, spesielt i barnehagealder, og at potensialet for utvikling (kognitivt, sosialt, emosjonelt) avtar etter 5–6 år. Kurven viser betydningen av tidlig innsats:

Tidlig innsats gir høyest effekt: Investering i små barns læring og omsorg i barnehage gir langt bedre resultater enn tiltak senere i livet.

Avkastningen synker med alder: Når barn blir eldre, blir det dyrere og mindre effektivt å kompensere for manglende tidlig stimulering.

Grunnlaget legges tidlig: Språk, sosial kompetanse og kognitive ferdigheter utvikles mest intensivt i de første leveårene.

Dette er grunnen til at barnehage anses som en nøkkel for sosial utjevning og livslang læring, den gir barn et sterkt fundament før skolestart.

På bakgrunn av dette ønsker vi å belyse konsekvensene av å ikke være tilstrekkelig bemannet når vi ikke har mulighet til å sette inn vikar:

- De mest sårbare barna er de det går hardest utover, de som av ulike grunner har rett på 1:1. Dette kan være barn som har adferdsproblemer, avvikende utvikling, sykdommer, store språklige utfordringer o.l som krever en voksen tett på seg gjennom hele dagen. Ved fravær av personalet vil ikke disse barna få det de har krav på av oppfølging og støtte for den ansatte må brukes på hele barnegruppa.
- Dette henger også sammen med at personalet oppfatter barnegruppene som mer krevende enn tidligere og at flere barn trenger en voksen for å håndtere de ulike situasjonene i en barnehagehverdag. Det betyr mindre ressurser til fellesskapet, og vi får en ond sirkel der barn som i utgangspunktet klarer seg fint også blir utrygge og trenger ekstra hjelp. Med mindre bruk av vikar ved fravær vil dette forsterkes, og det kan føre til økt tilmelding til PPT og vedtak om spesialpedagogisk hjelp til barn som i utgangspunktet ikke trenger det!
- Mandatet til ansatte i barnehagen er å jobbe med tidlig innsats. Det innebærer å sette inn støtte og tiltak tidlig i barns liv eller utdanningsløp, når det er tegn til utfordringer. Målet er å forebygge at problemer vokser seg store, ved å bruke generelle tiltak for alle og mer spesifikke tiltak for de som trenger det, både i barnehage og skole. Når minstekravet til bemanning blir lagt til grunn og det ikke er ressurser til vikar, klarer ikke personalet å jobbe forebyggende og gi barna det de har krav på etter lovverket. Vi ser det at det kan føre til økte utfordringer gjennom skoleløpet og at det også kan føre til økte utgifter på sikt for kommunen, for det koster mer å reparere voksne enn å forebygge barn.
- Belastningen på det personalet som står igjen blir for høy. Fører til stress både fysisk og psykisk, som igjen kan føre til ytterligere sykefravær. Langtidssykemeldinger hos personalet blir også en risiko for de sårbare barna, med ustabilitet og uforutsigbarhet.
- Barnehager som sliter med høyt fravær av personalet og ustabilitet kan få vansker med å rekruttere kvalifiserte personalet og det vil heller ikke være med på å gjøre Nesbyen til en attraktiv kommune å bo i. Foreldre ønsker det beste for sine barn, og da må bemanningen i barnehagene i det minste være på et minimum. Ved fravær av personal øker også risikoen for uønskede hendelser. Akutte skader, ulykker og hendelser av uønsket grad. Dette kan også bekymre foreldre når de leverer fra seg det kjæreste de har.
- Kvaliteten på det pedagogiske arbeidet svekkes. Tiden som skulle blitt brukt til planlegging, tilrettelegging og evaluering forsvinner når pedagogene må dekke opp fravær på avdelingen. Som igjen fører til at barnehagen kun blir et oppholdssted og ikke en pedagogisk virksomhet og første ledd i utdanningsløpet.
- Avdelinger og/eller barnehager kan måtte stenge eller redusere åpningstiden, som da fører til at foresatte ikke kan utføre sin jobb og verdiskapingen stopper opp.

På bakgrunn av dette ber vi om at vikarbudsjettet til barnehagene vurderes på nytt.

Nesbyen 20.11.2025

Utdanningsforbundet
v/ Ingvild Sevre Erntzen

Fagforbundet
v/ Kristin Lilleløkken og
Gerd Berit Gudbrandsplass